Allah ın İsim ve Sıfatları: En Güzel İsimler O nun
Gönderen Kadir Hatipoglu - Ocak 13 2023 10:45:40

بِسْمِ
اللّٰهِ
الرَّحْمٰنِ
الرَّحٖيم

              Allah’ın İsim ve Sıfatları: En
Güzel İsimler O’nun عَنْ
أَبِى
هُرَيْرَةَ
قَالَ: قَالَ
رَسُولُ
اللَّهِ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ وَ
سَلَّمْ
“يَقُولُ
اللَّهُ
عَزَّ
وَجَلَّ:
أَنَا عِنْدَ
ظَنِّ
عَبْدِى بِى
وَأَنَا
مَعَهُ حِينَ
يَذْكُرُنِى&#15
48; إِنْ
ذَكَرَنِى
فِى نَفْسِهِ
ذَكَرْتُهُ
فِى نَفْسِى،
وَإِنْ
ذَكَرَنِى
فِى مَلَإٍ
ذَكَرْتُهُ
فِى مَلَإٍ
هُمْ خَيْرٌ
مِنْهُمْ،
وَإِنْ
تَقَرَّبَ
مِنِّى
شِبْرًا
تَقَرَّبْتُ
إِلَيْهِ

ذِرَاعًا،
وَإِنْ
تَقَرَّبَ
إِلَىَّ
ذِرَاعًا
تَقَرَّبْتُ
مِنْهُ
بَاعًا،
وَإِنْ
أَتَانِى
يَمْشِى
أَتَيْتُهُ
هَرْوَلَةً.”
Ebû Hüreyre’nin rivayet ettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur: “Yüce Allah buyuruyor ki: Kulum beni nasıl düşünüyorsa ben öyleyim. O beni anarken ben onunla beraberim. O beni kendi başına anarsa, ben de onu kendim anarım. O beni bir topluluk içinde anarsa, ben onu daha hayırlı bir topluluk içinde anarım. O bana bir karış yaklaşırsa, ben ona bir arşın yaklaşırım. O bana bir arşın yaklaşırsa, ben ona bir kulaç yaklaşırım. O bana yürüyerek gelirse, ben ona koşarak giderim.” Muhterem Kardeşlerim Mekkeli müşriklerin sonu gelmez eziyetleri karşısında Rahmet Peygamberi bir gece, her zaman yaptığı gibi yine Kâbe’nin yanı başına çökmüş, elini ve gönlünü Merhametliler Merhametlisi’ne açmış, en güzel isimleri ile secde hâlinde O’na yakarıyordu: —Yâ Allah! Yâ Rahmân! Asla şikâyetçi olmadığı ve beddua etmediği müşrik kavmine karşı Allah’tan çıkar bir yol göstermesini; kendisi için değil, imanı şirke tercih eden bir avuç mümin için baskı ve eziyetlerin sona ermesini diliyordu. Ancak bu sırada hakkın, doğrunun ve tevhidin düşmanı bir müşrik, karanlıkta gizlendiği yerde Hz. Peygamber’in gönülden kopup gelen bu yakarışını dinlemekteydi. Üstelik duydukları karşısında son derece sevinmişti. Tevhid Elçisi’nin sözde açığını bulmuş, içine düştüğü çelişkiyi yüzüne vurma fırsatı yakalamıştı. Müşrik, sabah olur olmaz hemen yandaşlarına koştu ve akşam gördüklerini anlattı: —Bakın bu adam ne diyor! Dün gece kulaklarımla duydum. Bizi bir tek ilâha kulluk etmeye çağıran Muhammed, kendisi hem Allah’a, hem de Rahmân adlı başka bir tanrıya dua ediyor. Bizim bildiğimiz Rahmân, tanrı olduğunu iddia eden Yemâmeli Müseylime isimli bir adamdır. Hani tek Allah dışında bütün taptıklarımız bâtıldı![1] Bu sözler üzerine Yüce Allah şu âyeti inzal buyurdu: قُلِ
ادْعُوا
اللّٰهَ اَوِ
ادْعُوا
الرَّحْمٰنَۜ اَيًّا مَا
تَدْعُوا
فَلَهُ
الْاَسْمَآءُ
الْحُسْنٰىۚ

وَلَا
تَجْهَرْ
بِصَلَاتِكَ
وَلَا
تُخَافِتْ
بِهَا
وَابْتَغِ
بَيْنَ
ذٰلِكَ
سَب۪يلًا “De ki: İster Allah deyin, ister Rahmân deyin. Hangisini deseniz olur. Çünkü en güzel isimler O’nundur.”[2] İyiyi kötüyü, güzeli çirkini, elemi kederi hatta her tür tabiat hadisesini farklı bir güce ve tanrıya izafe eden müşrik alışkanlığı, bir ve tek ilâhın farklı isimleri olabileceğini düşünmüyor, düşünemiyordu. Onlar sadece atalarından kalma kör bir taklitle putları Allah’a ortak koşuyorlar ve bu düzmece tanrılara kendilerince isimler veriyorlardı; oysa bu isimler anlamsız, boş ve karşılıksızdı:
اِنْ هِيَ
اِلَّآ
اَسْمَآءٌ
سَمَّيْتُمُوهَآ
اَنْتُمْ
وَاٰبَآؤُ۬كُمْ مَآ
اَنْزَلَ
اللّٰهُ
بِهَا مِنْ
سُلْطَانٍۜ
اِنْ
يَتَّبِعُونَ اِلَّا
الظَّنَّ
وَمَا
تَهْوَى
الْاَنْفُسُۚ وَلَقَدْ
جَآءَهُمْ
مِنْ
رَبِّهِمُ
الْهُدٰىۜ “Bu putlar sizin ve atalarınızın uydurduğu kuru isimlerden başka bir şey değildir.”[3] Allâh, Rahmân ve Rahîm gibi isim ve sıfatlardan her birini farklı tanrılar şeklinde algılayıp bunları kendi putlarına izafe eden müşriklerin bu sapkınlıkları mübarek Elçi tarafından açıkça reddedildi. O (sav), müşriklerin savunduğu temel ilkeleri, putları, tanrıları, aracı tanrıları kısacası din ve inanç adına bildikleri ne varsa hepsini kökünden reddederek tevhidi, bildiğimiz bilmediğimiz bütün âlemlerin tek Melik’ine teslimiyeti tebliğ etti. Müşriklerin bu temelsiz inanışlarını değiştirmek

oldukça zordu. Zira insanı âlemlerin Rabbi olan tek Yaratıcı’ya ve O’nun yüce isimlerine karşı sorumlu hâle getirecek bu muazzam değişim, cesur bir yürek, hep O’na yol alan bir akıl ve Cemâl sahibinin cemâli karşısında eriyecek bir gönül istiyordu. Ancak bu konuda Allah Teâlâ da Peygamberini yalnız bırakmıyor, ilâhî vahiy vasıtasıyla gerçekleri insanlığın idrakine sunuyordu: وَلِلّٰهِ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوهُ بِهَاۖ وَذَرُوا الَّذ۪ينَ يُلْحِدُونَ ف۪يٓ اَسْمَآئِه۪ۜ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ “En güzel isimler (el-esmâü’l-hüsnâ) Allah’ındır. O hâlde O’na o güzel isimlerle dua edin. O’nun isimleri hakkında gerçeği çarpıtanları bırakın. Onlar yapmakta olduklarının cezasına çarptırılacaklardır.”[4] اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى “Allah, kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayandır. En güzel isimler O’nundur.”[5]   Böylece Allah Teâlâ kendisine bir, iki, üç değil, pek çok isimle yakarılabileceğine bizzat işaret ediyor, kendisini bunlarla tanıtıyor ve örnekler veriyordu. هُوَ اللّٰهُ الَّذ۪ي لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِۚ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّح۪يمُ ﴿22﴾ “O, kendisinden başka tanrı olmayan Allah’tır; duyular ve akılla idrak edilemeyeni de edileni de bilir. O rahmândır, rahîmdir.” هُوَ اللّٰهُ الَّذ۪ي لَآ اِلٰهَ

اِلَّا هُوَۚ
اَلْمَلِكُ
الْقُدُّوسُ
السَّلَامُ
الْمُؤْمِنُ
الْمُهَيْمِ&#16
06;ُ الْعَز۪يزُ
الْجَبَّارُ
الْمُتَكَبّ&#16
16;رُۜ
سُبْحَانَ
اللّٰهِ
عَمَّا
يُشْرِكُونَ
﴿23﴾ “O, kendisinden başka tanrı olmayan Allah’tır; egemenliğin mutlak sahibidir, her türlü eksiklikten uzaktır, esenlik verendir, güven sağlayan ve kendisine güvenilendir, görüp gözeten ve yönetendir, üstündür, iradesine sınır yoktur, büyüklükte eşi olmayandır. Allah onların yakıştırdıkları ortaklardan tamamıyla münezzehtir.”
هُوَ اللّٰهُ
الْخَالِقُ
الْبَارِئُ
الْمُصَوِّر&#16
15; لَهُ
الْاَسْمَآ&#15
69;ُ
الْحُسْنٰىۜ
يُسَبِّحُ
لَهُ مَا فِي
السَّمٰوَات&#16
16;
وَالْاَرْضِ&#17
54; وَهُوَ
الْعَز۪يزُ
الْحَك۪يمُ
﴿24﴾ “O, takdir ettiği gibi yaratan, canlıları örneği olmadan var eden, biçim ve özellik veren Allah’tır. En güzel isimler O’nundur. Göklerdekiler ve yerdekiler hep O’nu tesbih ederler. O üstündür, hikmet sahibidir.”[6]
وَلِلّٰهِ
الْاَسْمَآ&#15
69;ُ الْحُسْنٰى
فَادْعُوهُ
بِهَاۖ
وَذَرُوا
الَّذ۪ينَ
يُلْحِدُونَ
ف۪يٓ

اَسْمَآئِه۪ۜ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ
“O’nun pek çok güzel ismi vardır. Bu isimlerle O’na dua edin.” [7] Buyururken Allah Teâlâ, kendisine ulaşmak isteyen samimi bir insan için pek çok yol olduğunu ama özellikle de her bir yolun kendisine çıktığını söylüyordu. İşte bu sebepledir ki, bize, nasıl dua etmemiz gerektiğini de yine kendisi öğretiyor ve اِيَّاكَ
نَعْبُدُ
وَاِيَّاكَ
نَسْتَع۪ينُۜ “Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz.”[8] dememizi bekliyordu. Muhterem Müminler Kur’an’ın her âyetinde, Hz. Peygamber’in her hadisinde, bizzat lafızda veya lafzın hemen bir adım ilerisinde, mânanın dönüp dolaşıp kendisine geldiği, sözün anlatmakla bitiremediği, bitiremeyeceği isim ve sıfatların, bizi O’na ulaştıran bu yolların belli bir sayısı ve sınırı var mıdır? Kudreti, kemali ve hikmeti sınırsız olan bir varlığın isimleri doksan dokuz ile mi sınırlıdır? İslâm âlimlerinin çoğunluğuna göre doksan dokuz, en çoğa ve hatta belki sonsuzluğa delâlet eden bir rakamdır. Esasen Peygamberimiz bu rakamla Allah’ın isimlerine sınır biçmemekte; aksine, bunları saymakla bitiremezsiniz, demektedir. Diğer taraftan Yüce Allah’ın isimlerini içeren hadis rivayetlerindeki rakamlar ve isimler de farklılık arz etmektedir. Örneğin altı temel hadis kaynağından birinin musannifi olan Tirmizî’nin listesinde[9]
إِنَّ
لِلَّهِ
تَعَالَى
تِسْعَةً
وَتِسْعِينَ
اسْمًا
مِائَةً
غَيْرَ
وَاحِدَةٍ
مَنْ
أَحْصَاهَا
دَخَلَ
الْجَنَّةَ
هُوَ اللَّهُ
الَّذِى لاَ
إِلَهَ
إِلاَّ هُوَ
الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ
الْمَلِكُ
الْقُدُّوسُ
السَّلاَمُ
الْمُؤْمِنُ

الْمُهَيْمِ&#16
06;ُ الْعَزِيزُ
الْجَبَّارُ
الْمُتَكَبّ&#16
16;رُ
الْخَالِقُ
الْبَارِئُ
الْمُصَوِّر&#16
15; الْغَفَّارُ
الْقَهَّارُ
الْوَهَّابُ
الرَّزَّاقُ
الْفَتَّاحُ
الْعَلِيمُ
الْقَابِضُ
الْبَاسِطُ
الْخَافِضُ
الرَّافِعُ
الْمُعِزُّ
الْمُذِلُّ
السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ
الْحَكَمُ
الْعَدْلُ
اللَّطِيفُ
الْخَبِيرُ
الْحَلِيمُ
الْعَظِيمُ
الْغَفُورُ
الشَّكُورُ
الْعَلِىُّ
الْكَبِيرُ
الْحَفِيظُ
الْمُقِيتُ
الْحَسِيبُ
الْجَلِيلُ
الْكَرِيمُ
الرَّقِيبُ
الْمُجِيبُ
الْوَاسِعُ
الْحَكِيمُ
الْوَدُودُ
الْمَجِيدُ
الْبَاعِثُ
الشَّهِيدُ
الْحَقُّ
الْوَكِيلُ
الْقَوِىُّ

الْمَتِينُ
الْوَلِىُّ
الْحَمِيدُ
الْمُحْصِى
الْمُبْدِئُ
الْمُعِيدُ
الْمُحْيِى
الْمُمِيتُ
الْحَىُّ
الْقَيُّومُ
الْوَاجِدُ
الْمَاجِدُ
الْوَاحِدُ
الصَّمَدُ
الْقَادِرُ
الْمُقْتَدِ&#15
85;ُ
الْمُقَدِّم&#16
15;
الْمُؤَخِّر&#16
15; الأَوَّلُ
الآخِرُ
الظَّاهِرُ
الْبَاطِنُ
الْوَالِى
الْمُتَعَال&#16
16;ى الْبَرُّ
التَّوَّابُ
الْمُنْتَقِ&#16
05;ُ الْعَفُوُّ
الرَّءُوفُ
مَالِكُ
الْمُلْكِ
ذُو
الْجَلاَلِ
وَالإِكْرَا&#16
05;ِ
الْمُقْسِطُ
الْجَامِعُ
الْغَنِىُّ
الْمُغْنِى
الْمَانِعُ
الضَّارُّ
النَّافِعُ
النُّورُ
الْهَادِى
الْبَدِيعُ
الْبَاقِى

الْوَارِثُ
الرَّشِيدُ
الصَّبُورُ. 99 isim bulunmakta ve bunlardan 25’i, İbn Mâce’nin listesinde[10]
إِنَّ
لِلَّهِ
تِسْعَةً
وَتِسْعِينَ
اسْمًا
مِائَةً
إِلاَّ
وَاحِدًا
إِنَّهُ
وِتْرٌ
يُحِبُّ
الْوِتْرَ
مَنْ
حَفِظَهَا
دَخَلَ
الْجَنَّةَ
وَهِىَ
اللَّهُ
الْوَاحِدُ
الصَّمَدُ
الأَوَّلُ
الآخِرُ
الظَّاهِرُ
الْبَاطِنُ
الْخَالِقُ
الْبَارِئُ
الْمُصَوِّرُ الْمَلِكُ
الْحَقُّ
السَّلاَمُ
الْمُؤْمِنُ
الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ
الْجَبَّارُ
الْمُتَكَبِّرُ
الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ
اللَّطِيفُ
الْخَبِيرُ
السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ
الْعَلِيمُ
الْعَظِيمُ

الْبَارُّ
الْمُتَعَال&#16
16; الْجَلِيلُ
الْجَمِيلُ
الْحَىُّ
الْقَيُّومُ
الْقَادِرُ
الْقَاهِرُ
الْعَلِىُّ
الْحَكِيمُ
الْقَرِيبُ
الْمُجِيبُ
الْغَنِىُّ
الْوَهَّابُ
الْوَدُودُ
الشَّكُورُ
الْمَاجِدُ
الْوَاجِدُ
الْوَالِى
الرَّاشِدُ
الْعَفُوُّ
الْغَفُورُ
الْحَلِيمُ
الْكَرِيمُ
التَّوَّابُ
الرَّبُّ
الْمَجِيدُ
الْوَلِىُّ
الشَّهِيدُ
الْمُبِينُ
الْبُرْهَان&#16
15; الرَّءُوفُ
الرَّحِيمُ
الْمُبْدِئُ
الْمُعِيدُ
الْبَاعِثُ
الْوَارِثُ
الْقَوِىُّ
الشَّدِيدُ
الضَّارُّ
النَّافِعُ
الْبَاقِى
الْوَاقِى
الْخَافِضُ
الرَّافِعُ
الْقَابِضُ
الْبَاسِطُ
الْمُعِزُّ

الْمُذِلُّ
الْمُقْسِطُ
الرَّزَّاقُ
ذُو
الْقُوَّةِ
الْمَتِينُ
الْقَائِمُ
الدَّائِمُ
الْحَافِظُ
الْوَكِيلُ
الْفَاطِرُ
السَّامِعُ
الْمُعْطِى
الْمُحْيِى
الْمُمِيتُ
الْمَانِعُ
الْجَامِعُ
الْهَادِى
الْكَافِى
الأَبَدُ
الْعَالِمُ
الصَّادِقُ
النُّورُ
الْمُنِيرُ
التَّامُّ
الْقَدِيمُ
الْوِتْرُ
الأَحَدُ
الصَّمَدُ
الَّذِى لَمْ
يَلِدْ
وَلَمْ
يُولَدْ
وَلَمْ
يَكُنْ لَهُ
كُفُوًا
أَحَدٌ Yer alan 100 isim içinde bulunmamaktadır. Aynı şekilde İbn Mâce’nin Sünen ‘inde bulunduğu hâlde Tirmizî’nin Câmi ‘inde bulunmayan 26 isim vardır. İnsan O’nun zâtını göremez ama her bir ismi farklı bir yolla, farklı bir şekilde kendini insana hissettirir. Her sözünde, her işinde, her adımında O’nu arayan ve gönül gözüyle bakmasını bilen insan, her yerde ve her şeyde Rabbinin izlerini görür ve hisseder. Nitekim Rabbimiz
وَلِلّٰهِ
الْمَشْرِقُ
وَالْمَغْرِ&#15
76;ُ
فَاَيْنَمَا

تُوَلُّوا
فَثَمَّ
وَجْهُ
اللّٰهِۜ
اِنَّ
اللّٰهَ
وَاسِعٌ
عَل۪يمٌ “Doğu da Allah’ındır batı da. Nereye dönerseniz Allah’ın zâtı oradadır. Şüphesiz Allah (zât ve sıfatlarında) sınırsızdır, her şeyi bilmektedir.”[11] O’nu hissettiğini izhar etmenin bir yolu da duadır. Zaten وَلِلّٰهِ
الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى
“O’nun güzel isimleri vardır.” dedikten sonra, asıl mesajı da bize yine O verir: فَادْعُوهُ
بِهَاۖ “Öyleyse bu isimlerle O’na dua edin.”[12] Muhterem Müslümanlar Cenâb-ı Hakk’ın her ismi, bir bütünün parçası olan ve insanın zihnindeki Allah tasavvurunu tamamlayan unsurlardan biridir. Veya bu isimler, bir okyanustan çıkıp bütün kâinata hayat verdikten sonra yine aynı yere dökülen sayısız ırmaklar gibidir. O’na yönelenler, ancak yolculuğa başlayınca sonsuzluğu fark eder, vuslat anını zamana ve rakamlara sığdıramayacaklarını anlarlar. Bunun içindir ki, bütün yolların ve bütün yolculukların son noktası olan Allah, kendini kulunun anlayışına, idrakine bırakır ve Peygamberinin diliyle şöyle buyurur:
يَقُولُ
اللَّهُ
عَزَّ
وَجَلَّ
أَنَا عِنْدَ
ظَنِّ
عَبْدِى بِى
وَأَنَا
مَعَهُ حِينَ
يَذْكُرُنِى
إِنْ
ذَكَرَنِى
فِى نَفْسِهِ
ذَكَرْتُهُ
فِى نَفْسِى
وَإِنْ
ذَكَرَنِى
فِى مَلإٍ
ذَكَرْتُهُ
فِى مَلإٍ
هُمْ خَيْرٌ
مِنْهُمْ
وَإِنْ
تَقَرَّبَ

مِنِّى
شِبْرًا
تَقَرَّبْتُ
إِلَيْهِ
ذِرَاعًا
وَإِنْ
تَقَرَّبَ
إِلَىَّ
ذِرَاعًا
تَقَرَّبْتُ
مِنْهُ
بَاعًا
وَإِنْ
أَتَانِى
يَمْشِى
أَتَيْتُهُ
هَرْوَلَةً
“...Kulum beni nasıl düşünüyorsa ben öyleyim. O beni anarken ben onunla beraberim. O beni kendi başına anarsa, ben de onu kendim anarım. O beni bir topluluk içinde anarsa, ben onu daha hayırlı bir topluluk içinde anarım. O bana bir karış yaklaşırsa, ben ona bir arşın yaklaşırım. O bana bir arşın yaklaşırsa, ben ona bir kulaç yaklaşırım. O bana yürüyerek gelirse, ben ona koşarak giderim.”[13]
Allah (cc) ile yarattıkları arasında elçilik yapan Hz. Peygamber dahi O’nun bütün isimlerini bilmediğinin itirafıyla yapar duasını:
اللَّهُمَّ
إِنِّي
عَبْدُكَ
وَابْنُ
عَبْدِكَ
وَابْنُ
أَمَتِكَ
نَاصِيَتِي
بِيَدِكَ
مَاضٍ فِيَّ
حُكْمُكَ
عَدْلٌ فِيَّ
قَضَاؤُكَ
أَسْأَلُكَ
بِكُلِّ
اسْمٍ هُوَ
لَكَ
سَمَّيْتَ
بِهِ
نَفْسَكَ
أَوْ
عَلَّمْتَهُ
أَحَدًا مِنْ
خَلْقِكَ

أَوْ
أَنْزَلْتَه&#16
15; فِي
كِتَابِكَ
أَوْ
اسْتَأْثَرْ&#15
78;َ بِهِ فِي
عِلْمِ
الْغَيْبِ
عِنْدَكَ
أَنْ
تَجْعَلَ
الْقُرْآنَ
رَبِيعَ
قَلْبِي
وَنُورَ
صَدْرِي
وَجِلَاءَ
حُزْنِي
وَذَهَابَ
هَمِّي
إِلَّا
أَذْهَبَ
اللَّهُ
هَمَّهُ
وَحُزْنَهُ
وَأَبْدَلَه&#16
15; مَكَانَهُ
فَرَجًا
قَالَ
فَقِيلَ يَا
رَسُولَ
اللَّهِ
أَلَا
نَتَعَلَّمُ&#16
07;َا فَقَالَ
بَلَى
يَنْبَغِي
لِمَنْ
سَمِعَهَا
أَنْ
يَتَعَلَّمَ&#16
07;َا “Allah’ım! Kendini isimlendirdiğin, yarattıklarına öğrettiğin, Kitab’ında indirdiğin ve insanlardan gizli tutarak sana has gayb ilminde saklamayı tercih ettiğin bütün isimlerinle yalvarıyorum sana...”[14] Şüphesiz başlı başına   الدُّعَاءُ
هُوَ
الْعِبَادَة&#16

15; “Bir ibadettir dua.”[15]
الدُّعَاءُ
مُخُّ
الْعِبَادَة&#16
16; “Dua ibadetin özüdür.”[16] Hatta belki ibadetlerin en
büyüğü, en faziletlisidir. Zira ister gizli olsun ister açık, ister dilden
dökülsün ister gönülden süzülsün, her
çağrıya kulak veren, فَمَنْ
بَدَّلَهُ
بَعْدَ مَا
سَمِعَهُ
فَاِنَّمَآ
اِثْمُهُ
عَلَى
الَّذ۪ينَ
يُبَدِّلُون&#16
14;هُۜ اِنَّ
اللّٰهَ
سَم۪يعٌ
عَل۪يمٌۜ “Her şeyi hakkıyla
işiten”[17] ile aracısız görüşmektir dua. Böyle olunca O’nu
çeşitli isimleri ve vasıfları ile çağırmak da şüphesiz duaların en içteni, en
samimisi olacaktır. Bu samimiyetin karşılığını Hz. Peygamber (sav) şöyle açıklamıştır:
إِنَّ
لِلَّهِ
تِسْعَةً
وَتِسْعِينَ
اسْمَا
مِائَةً
إِلاَّ
وَاحِدًا
مَنْ
أَحْصَاهَا
دَخَلَ
الْجَنَّةَ
“Allah’ın, yüzden bir eksik, doksan dokuz ismi vardır. Kim bu isimleri
(öğrenip gereğiyle amel ederek) sayarsa cennete girer.”[18] Hadiste geçen
 مَنْ
أَحْصَاهَا
“ihsâ” fiili, sözlük anlamı itibariyle “saymak” anlamına
gelse de, hadis âlimlerimizin ifade ettiği gibi, saymaktan maksat, Allah’ın isimlerini
kuru kuruya okumak değil, bu isimlerin anlamlarını öğrenmek, bu isimlerle duada bulunmak
ve bu isimlerin ihtiva ettiği ilâhî ahlâkın gereğiyle amel etmektir. Kardeşlerim
Allah’ın güzel isimleri hakkında el-Maksadü’l-esnâ adlı bir kitap
kaleme alan İmam Gazâlî, esmâ-i hüsnâyı sadece okumak, dinlemek
ya da anlamlarını öğrenmekle yetinenlerin bu isimlerden nasibinin son derece az olduğunu
ifade etmiştir. Ona göre mümin, bu ilâhî sıfat ve isimlerin anlam ve
içerikleriyle derunî hayatını mâmur etmeli ve bu isimlerde ifadesini bulan

ilâhî ahlâk ile ahlâklanmalıdır.[19] Allah’ın güzel isimlerini öğrenip saymanın bir adım ötesinde, o isimlerin tecellilerini ummak vardır. Kişi bu isimleri sayarken meselâ, “Ey ruhumun ve bedenimin gıdasını yaratıp veren Rezzâk!” dediği zaman bilir ve inanır ki, Allah onun rızkına kefildir. Bu rızık, vakti gelince kişiyi bulur, bunun kendisine ulaşmasını hiçbir kuvvet engelleyemez. Yine bilir ki, O, her sözünde olduğu gibi وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَاۜ كُلٌّ ف۪ي كِتَابٍ مُب۪ينٍ “Yeryüzünde yürüyen her canlının rızkı Allah’a aittir.”[20] vaadinde de sadıktır. Hatta O’na karşı en büyük nankörlüğü yapanlar dahi rızkını bu ismin tecellisi ile elde eder: لَيْسَ أَحَدٌ - أَوْ لَيْسَ شَىْءٌ - أَصْبَرَ عَلَى أَذًى سَمِعَهُ مِنَ اللَّهِ ، إِنَّهُمْ لَيَدْعُونَ لَهُ وَلَدًا ، وَإِنَّهُ لَيُعَافِيهِمْ وَيَرْزُقُهُمْ “Karşılaştığı veya işittiği bir eziyete karşı Allah kadar sabır gösteren bir başkası yoktur. Çünkü O, kendisinin oğlu olduğunu iddia edenlere bile afiyet verip onları rızıklandırır.”[21] İşlediği büyük günahlara rağmen kişi, “Yâ Rahmân! Yâ Rahîm!” diyerek gönlünden rahmeti geçirir, o sınırsız rahmeti umar. Umduğunu bulamayacağını hiç düşünmez. قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذ۪ينَ اَسْرَفُوا عَلٰىٓ اَنْفُسِهِم&#16

18; لَا
تَقْنَطُوا
مِنْ
رَحْمَةِ
اللّٰهِۜ
اِنَّ
اللّٰهَ
يَغْفِرُ
الذُّنُوبَ
جَم۪يعًاۜ
اِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ
الرَّح۪يمُ
“Nefsine uyup haddi aşmış bile olsa, Allah’ın rahmetinden umut kesilmeyeceğini, Allah’ın bütün günahları bağışladığını, çünkü O’nun Gafûr ve Rahîm olduğunu”[22] 22 bilir. Bu noktadan sonra insan ileriye doğru bir adım daha atabilir. Bu olgunluğa ulaşan insan için Mevlâ’nın bütün isimlerini öğrenmenin, bilip tanımanın, ezberleyip saymanın, umup beklemenin hayatta somut bir değişim meydana getirmesidir artık önemli olan. Müminden beklenen, Rabbinin isimleri üzerinde düşünüp, her birini anlayarak ilâhî ahlâktan nasibini alması ve bunu bireysel ve toplumsal yaşamına aktarmasıdır. Rabbimiz, kendini tanıtırken aslında bizim nasıl olmamız gerektiğine işaret etmiyor mu? Bütün doğrularda, kemalde, hikmette ve güzelliklerde tecelli ederek, isimlerini kuvveden fiile, teoriden pratiğe, ilimden amele dönüştürmüyor mu? Öyleyse kuldan beklenen de O’nun isimlerini öğrenip benimsemesi ve bunu hayatına aksettirmesi değil mi? Muhteremler Şu hâlde
يَدُ اللَّهِ
مَلأَى لاَ
يَغِيضُهَا
نَفَقَةٌ ،
سَحَّاءُ
اللَّيْلَ
وَالنَّهَارَ - وَقَالَ -
أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْفَقَ
مُنْذُ
خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالأَرْضَ ،
فَإِنَّهُ
لَمْ يَغِضْ
مَا فِى
يَدِهِ -
وَقَالَ -
عَرْشُهُ
عَلَى
الْمَاءِ

وَبِيَدِهِ
الأُخْرَى
الْمِيزَانُ
يَخْفِضُ
وَيَرْفَعُ
“Hazineleri her zaman dopdolu, vermekle bitmeyen nimetlerin sahibi, gece gündüz her zaman cömert olan, gökleri ve yeri yarattığı günden beri verip durmasına rağmen elindeki nimetlerden hiçbir şey eksilmeyen”,[23]
إِنَّ
رَبَّكُمْ
حَيِىٌّ
كَرِيمٌ
يَسْتَحْيِى
مِنْ
عَبْدِهِ
أَنْ
يَرْفَعَ
إِلَيْهِ
يَدَيْهِ
فَيَرُدَّهُ&#16
05;َ&#1

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler